

დროშა

ბათუმში. ნავთობის რეზერვუარები.

ლადო მესხიშვილის ხსოვნას

ღრამატული მხახობი ლადო მესხიშვილი

(გარდაცვალებიდან 10 წლის შესრულების გამო)

როცა ვლადიკავთო შემომჩველ სუბიექტზე, ის ნიშნავს, რომ ის გამოხატავს თავის კლასს, სოციალურ წრეს, საერთო ეკონომიურ პირობებს, რომელშიაც უხდება მის ცხოვრება, მაგრამ ნამდვილი შემოქმედება მხოლოდ მაშინ ხდება სრულწესილი და ფასი იძლევა მას თუ ის მარტოაბრეშთა გარკვეული საზოგადოებრივი აზრის და აქვს მას შეინერგულად დასახული მიზანი, თუ შემომჩვედი სუბიექტი მიმართავს თავის სტატიას და სასარგებლოდ ხდის მას, ამ გარეშით ლადო მესხიშვილის მოღვაწეობა ნათლად იკვეთება — აპარატის თავის თავზე, არა არსებული გემოვნებისა და პირობების წინაშე ქედის ზოხრა, არამედ ბრძოლა თავარის ცხოვრებაში აუცილებელი კულტურული გარდატეხის მოსახდენად, ბრძოლა მისი რებერტურისათვის, მისი საზოგადოებრივი სახისათვის... აი, რა შეადგინა მესხიშვილის ამოცანას. ეს იყო გზა უმტრად წინააღმდეგობის გაწევის.

სწრაფად პირის ბრუნება რომანტიკულ-ნაციონალისტურ რეპერტუარიდან კლასიკურისაკენ... თეატრში პიტიველად გაიხმა სოციალური პრობლემები ლ. მესხიშვილის პირით, რომელმაც ძირითადად შესცავა რეპერტუარის თემები და ამოცანები. ქორეოგრაფიკული შეტორტმანდა და იწყო ცხოვრება ჰალეტის საკითხებით, აკოსტას, რასპობოვიცისა და სხვათა სახეობით. ის ნებისყოფითა შეეგნებულა ამოცანა იყო, ის იყო გზა რომელიც (იდიოლამა რაც შეიძლება ღრმად შეიყრია და გადაეღება მატერიალური წინააღმდეგობით გემოვნება, რომელმაც შეიყვლილი იყო ურა-პატრიოტულ პირებს, მათი ნაციონალიზმი გამოთქმის

დომინანტს, ის იყო გზა უეტიესი წინააღმდეგობის გაჩეხისა და მესხიშვილმა სძლია ის.

სად მივიყვანა ინსტიტუტმა იგი, ადამიანი და მატერია? ამის შესახებ ლადო მესხიშვილის და მისი თეატრის მოღვაწეობა ქუთაისში 1905-6 წლებში განმავლობაში, ლადო მესხიშვილს იმის შესახებ, რომ მესხიშვილი იყო არა მარტო მატერია და ხელოვნების ადამიანი, არამედ თავისი დროის ადამიანი, რომელიც წვევდელ ვატიცდდა და რომელსაც ესმოდა თეატრის მისანი და ამოცანები რომელიც ახორციელებდა ამ ამოცანებს, თუმცა შექმნილი პირობები მის წინააღმდეგ იყო მიმართული. თეატრი საშინალო ზედამხედველობის ქვეშაა გამოცხადებული პიესები იყრიალბა. შინობის ახლოს სტეგს ყაზახთა ასეულები, კლასიკებში ატეუხლდა პოლიკაი. ლეტის „საბაი“ შრომისათვის“ წვეთების შედგენა ლადო მესხიშვილს. აქტიურობი აღდგინებან მსახურებლად და ელსტეორი ნოლბებან ადგალს უხედა იტებს სოციალური სახეები. მესხიშვილი თხოვნება საყვარელ მუსიკას და აიან და მადლიან-ს, „როი ბოლბ“-ის და „ფიკრები“-ს საშუალებით ის მიეა „კოლს გრატამდე“. 1905 წლის თეატრი მოყვრების ხელშეშობილითა გამოდლოიყო უძლიერის იბოლად და ეთამაშა მას მასოფრი რევიოლუციონური სტატიის დამტარების, მისი წამშობის როლი. მაგრამ მესხიშვილმა ქუთაისის თეატრი ნამდვილ ტრიუმფად აქია.

ქუთაისის თეატრი—ეს რევიოლუციონერ გაწეობილითა იყრია. ამ კი არ უტრანს

საკეკელს, ამ ახალგაზრდობა მამყესელო ისტრას ლოზუნებს, ამ თეად-ანზნურთა იბრძვის უფორკატეის დემოკრატიის ის ძაოისი თეატრს გადააქვს მასში. ამ თეადნილბებ გასცავლა მიყრუებულ, პირველ სოლოღება და პატარა დანებზე, პირველად თეატრის ისტორიაში აქტიურობი თეატრთან ატებენ ბარიკადებს, ამ მათ გამოიბრტენს თეკიითი დეკორაციები.

ბარიკადებს იქით—მოაგრობის რაზმი—ყაზახები. საჭარტიელო ბოზოკროს და მტე-რეკელდე უწერა რევიოლუციონერ-პოლიტიკური შეგნების დანიკრეგს. მივიგანოთი თუნდ ის როლი, რომელიც ითამაშა საჭარტიელომ რევიოლუციის პირველ დღებში. შეედა საგრანობი იყო თეიომპრობოტორი რუსეთის მიერ დაჭირული თხის ჟოსლის სიმბიე და აღწერდებ შეუბრაირი იყო ძაო-ფის გაიყნების მსესე. საჭარტიელოს რევიოლუციონერი ახალგაზრდობას იმ დროს სულიერ საზრდოს და აღმავრტანს აღწეობა ქუთაისის თეატრი. ანავე თეატრის მხელბლად გაიხზარდა შეიბოზებ პირეტი გალობია მიაციგყე, რომლის სახე კეთავე მოგდე-ბული გიმნაზიელის ქედობა და სრული გა-მომწევი (იყხილითი თეადებითი სამტრინეო ადგილად გადაწეულ თეატრის მოზარდთა შობის სიმბოლიერად განსახიერებება იმ ახალგაზრდულ გატაცებას და (იყხის, რომლის თეატრი) იწეოდა 1905 წლის ქუთაისის თეატრი თეის მამწევილები—ლადო მესხი-შვილთან.

პარო მესხიშვილი.

დროშა

№ 76.

ჩრდამც. მისამართი: გუსტაველის პრ. № 16
შესავალი წულუკიძის ქუჩიდან

მდივანთან მოლაპარაკება: 12—2 საათამდე.
ჩრდამცის დაწესებულ მასალებს სი უბრუნებს ავტომატს.

პროლეტარების დიქტატურის საღარაჯოშა.

პროფკავშირელი მუშა სახმედრო ვარჯიშობაზე. 15—25 ნოემბერი საბ ქოთა კავშირის თვდაცვის დღეებია.

თ ე თ რ ი ქ ა ლ ა ქ ი

კარავების კოლონა

თითქოს ქვეყნიდან გამოვიარდნოდა ყუმბარამ გადაიქცა ველი და შორს მთათა სიღრმეში ბოლი აღშვა. ასე გამოიჭრა თბილისის რკინის გზის სადგურიდან სახალხო მუშაობის ნილა მიაკუნისა. შესახება და ტვირთი შეიღებულ მანქანებში შორს ვადატორცხნა. ირთქობადავალს ქალაქიდან პირველ კლასტრომის ნილა მიაკუნისა. შესახება და ტვირთი გამწელ პორბლები შეიჭრა. მუნიცი და ბარბაცა დადებდა. საორთქელ ქვაბმა მიიმედ ამოსუსტა. გულზე დახვეული ქვარტლიანი კვამლით თიხახა ცის თაღზე მსხვილი, დაჯალვლი კვალა ირთქორარე კვამლისა, ირბაღმაჟე მოეზიდა აქმედ. აქვალის წყალსადნს ველზე წითელარბიელთა ათეულეებში მოვიდა.

სახალხო ვაჯორების ღია მოაჯირებზე წაიჭრა ხალხი იხედება. სახმედრო ფორმაში გამოწყობილენა დასტოვეს სამეზაგრო მატარებელი. აქლა, წასავლელად მოზადებულ ლოკობიტების ხმაზე უკან იხედებიან — ათეულეები მზირაული თვალეებით ვეც-

ქრიან და ამ ხედვაში დიდი ნოზობა, სიყვარული წითელ გარისადმი, რომლის სახითაც მათ წინ ბანაკში მიზაველი გუნდები ედგა. მატარებელმა ფეხი აღდგა. მუშაებები ინსტიტუტურად თავგენ უკან იქცევეს. უკანსკნელთა ათეულეებზე უკან მოტოვებულ პატარა ქოხს—პლატფორმის სახით. გრიალა სომი ნილა დაჭოლა მინდორში. ათამაშმა მუხუტეი სავნები, ქაის ერბოხანს კიდევ მოქონდა ხიდზე გამავალ მატარებლის სივალის ხმა და ბოლოს ისიც მისწყდა. პლატფორმაზე ჩამოშტარი ხალხი დაიდრა. სხედსხევა მიმართულებით გაეშტრეს. ლიანდაგის მარჯვნივ მუყობრათ ვაშენებელი ლამაზი ბაღებია. ესტოტი ნახტრადი ორ საორთქლიანი სახლები აფურის ფერზე არიან. აქ მს ქართულ მაროულ დივიზიის შტაბია. შტაბის გერქდით ზედაში თვირე ტილოს კარებები. ეს მეთაურთა სახაზფულო სახლებია. ლიანდაგის მარჯვნივ გორაკი. მას ხევი უდვის ორი მსოვი. ავადლის სადურისაკენ დიდი ულვაა — გვიხტანი. ხევიმ მრავალი ქვიზა და ამისთვის ბოლოდან მას რამ-

დენიმე ვაჯონი კარზე მოადგომა. გორაკის ძირიდან იშლებო ბოლო ვანიერი დაბლობი. ცავე დახაზულია საურმე და საცალგებო ბილიციებით. ჩვენ ამ დაბლობს შეუღებეთ. გზაზე გეწევი წითელარბიელს. მას სასულელ მუსიკალური ინსტრუმენტე უტყვია ხელში. ახალ ჩაქმებზე შემდგარი ვანიერად მოაზიჯებს. მს ლეგონი სდვ არის! ეცეთებები. თანაც ჯიბიდან პატარა ქალაღს ვაყოცებ. გენილა მისამართი არ შეემშალის. თვით ეს ბრძანება შტაბიდან მივიღე სასკიმის მიმართ. სადაც მე ვიგზავნებოდი სამუშაოდ. — შეც იქ მივიღივარ ამხანაგო და გზასაც გასწავლი. ერთად ვიაროთ. მუხუნება წითელი ყანარმის მიერ აღზრდილი. ხმაში სწამს, რომ ის ყარაგ ხანი უნდა იყოს წითელ მებრძოლთა რიგებში. არ აცლია ამხანაგური თავიზიანება, მოწმეჭერელობა და ვასკის უნარი. რაეცერმინი სახე მოხდელ გამოიყურება. ეს კაცი მიზადებს და ფხხადვებ უტყორბები, ჩქარი მივიღივართ

ათათურებს — გამოსავალს იძებნა. ფაქტი მარცხი გრძელად დგას მის წინაშე.

— იი, დედოფლიო და ვაჟსწროთ ამას ნიშნავს, აქ გაუხელო კიდეც მესობნელი. ოპორტიზმა გაიმართა.

— ჩენი ასეული მინც არ ჩამორჩენილა. შორე ვარჯიშის მარცხნებულს მინც ვადა ვაჭარეო მესამეში?

— არ იშლის ამბროსი, თავისი უნდა ვაიტანოს. ახლა ის სხვა დაღების სინჯავს შუღღავა. უფრო გულმოდინებით იძებნა.

— ზეკებო! ამა აქ ენახით ვინ გამოვა ვაგარეკველს!

— ამაჲა პეტრე.

— ვინც დამკერელი იქნება! შორე მოდის. ხმა მაღლა წაუცითხავს თავისი გულმოდინებით. პირბაბა ურყევია და სავალდებულო. თვით ნაქისი ვალდებულება უნდა განადღონ დროზე.

— ფრუნზელები ყოველდღობად ადივინებენ თვალდურს შევიძინების მსგელოლობას. ეს მასობრივი ამოჭრელებაა. მასის შემოჭრელება — საფუძველი შემდგომი განვითარების, წინმსგელოლობის.

— დღეს ვასამართლება დეგრეტორის ამხანაგებო?

— ამბობს მეოთხე, რადიოს მოწყობას თავს ანებებს და ჩვენთან მოდის. მაგიდას დალაქაშეილი უხვს. ის ლეგიონის უფროსი მასწავლებელია. წინა-ყოთხვის უცოდინარა ხისი ადგენს:

— ამხანაგო მასწავლებელო, მეკადინეობა.

— იუწყება ცვალება დელო.

— საღამო?

— პასუხობს. მისი გგუდი იშლება. ნაწილი მბატარს მოთამაშეთ შუეტირდა. ნაწილი დამკას მიუჯდა და დომონიც ვადმოიღეს. ისე მოიშველიეს.

— წიოლო საფრან მადიდის ორგველი მრავალ ფიჭობით გატაცებული ხალხი უხვის თვითუღს აქვს საკუთარი საზრუნავი. ზოგს ოჯახი ახსოვს. ზოგს შემოღობის თვისა და ბაღ-ვენახის დაკრეფა. ზოგი წარბოგაზე ფიჭობს. და დამკვებს შორიბინთ ესალმება. არიან ჩუჩინს გზულები: მემჩრეები და მესტრებო. იმით ელექტრობის და ორთქლის ძალა უღვივდა ვასაქცევადა.

— შუა მადიდებზე ფანქარი ამა. მის ახლის „საფრანო რევილი“. ზედ წარწერია: „ყოთხეა-პასუხისუფალი“. ეს წიოლო ყოთხინ რევილი ამოღებებს იმ მბავალ მხრე ან-რუნების, რომელსაც სივეს ნაწილი. ვეჭრე-ცევა. პირველ გვირდინებე მცირე მცოდნე ხელია. წაქცეული ამბანი ფანქარი და მფიჭობა.

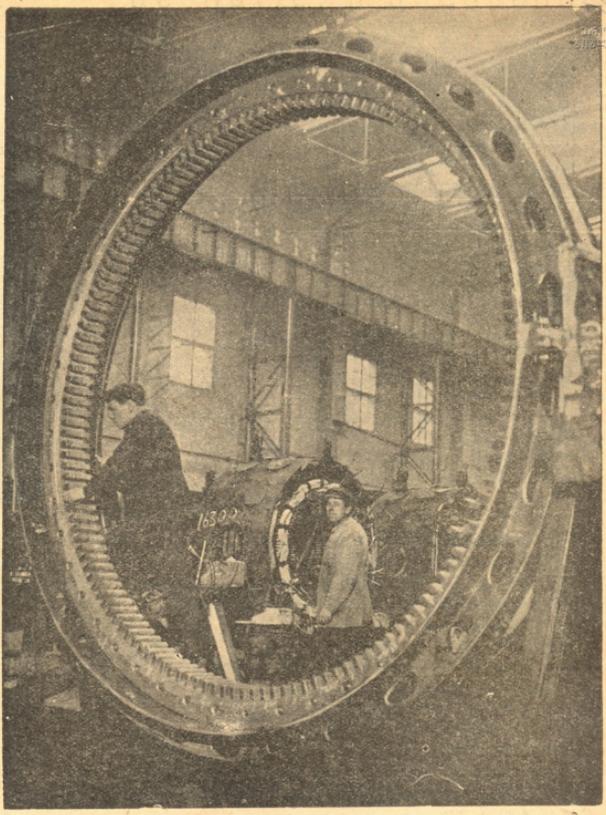
— მივეცემა მეციეთი კოთხებია სტრია მრ-ვალეფიჭობა. ვაგზობაზეს ახალდ მოსულე ფსიქოლოგიას. ამუშავდალება, რამე ასანი დანტრეტსებელი არიან მიმდინარე სოც-შენებლობის აქტიულორ საკითხებინ.

— მათ შორის მრავალი იჯახის მიგდამბრობით არიან დამკრეპბელი. ფიჭობს კერაზე და მჭრებს ვეჭრე.

— აქ მეციეთი. აჭვე შესდგებით საფარვა მოლიტის კოთხებინ. საბჭოთაი კავშირისა და კავბალტურთა ქვეყნების სავაჭრო ურთი-ობობას, საბჭოთა და უცხოეთის დამბო-ბებთა.

— კარგი ელექტრონის შუეტი ნთადება. აჭრავდა კვლეები. შუეტისნობაჲ მონაწი-ლეობენ ორგველი მდებარე საგნები.

— ამხანაგი მბიხელო! მობრუნდა მეჭობე—

ლიენგრადას ელმებრო-ხალხური

ჩენმა ასეულმა გააგრეცლა სენს: „სხუთ-წლედი ოთხ წელში“. ვერ-ვერეობით შეგ-რევილია 370 მან. და ტრითი თვის ხელფსი.

— მის სიტყვაში არის შინაგანი ინტეზობაში სივარული და ხალხის საქმისადმი. კომავ-შირელი ხელმძღვანელობს საქმისი რეალ-ობის და იჯინებება სენსაღად ვაღუ-ფებს.

— ჩენ, ამხანაგებო, ვართ იმით ხანაჲ, რომდსაც მთელი მუშათა კლასი გადგვიდა სოციალისტურ მშენებლობის მთლიანი ფორმით შეტევაზე, კამბალისტრითი ელ-მენტების მოსპობის საფუძველებზე. ამ გარ-დატების მდლიონები უნდა ვერ არ ნახულ და ვაღვიწარ ტემპებს. ასეთი ტემპები არ ასოსეს კამბიტალიზმს. ის მხოლოდ ჩენი სა-კეთობება. სოციალისტის მშენებელ ქლასის თვითუღს წეული ემბებდა აფერი-ვით იმ დიდ შენობას, რომელსაც მშობი-ლი კლასი ამუშავებს სოციალისტის სახით.

— ვაჲ!

— იახშ?

— არის გამოძახილი. ყველას სწამს დიდი საქმის შესაძლებლობა.

— ტემპი, ტემპი გვირდენით ამხანაგებო! განაეორებთ ამბობს ჩოჩიევი. სეულ თი-ხე შესაძლებელი ტელი მთლიან იხილება. დღის მტხუნარე მზემ დედამიწის მტერლი

ვახტარ. ვააცხელა პირდაღრნილი ღრმა ღელის შეგანი და ბოლი აუშვა მუხის სრიალზე ნელა აწიოთ სათიბი. კარცა-რა. სეული ბაღის ბოლიო. ნელა იწებდა მზეზე და შიბი ალთი ალვა შემორტყმული და-უფდებულან სიარტეში. გზები გადაპროლი. ცეცხლი ვადავას შეტევაზე. ღამის სიბრე-ლეში თავმოკეცილო, გამომშრალ კარავა-ტი ასული ალთს ტრები პირბოლმებენ. დეღებზე-ვითი უფლიან მთის კალთებს. ჭარხე წინ მი-წევდ... ეს იხატებოდა ჭალაპის თავზე და ქიაკოკონა გვერდობდათ.

— შანკას თავი ვაგვეთა პროექტორულმა სტიქებმა. ფერადი კონა ირბევა ზეზოდ და ათავაღებებს ღამის მეცადინეობაზე გასულ ათამეტს. კარცინს წინ ვამოიდან ვაგვი-რეებულამიჭრებინან მტრიალად ვადაწოლილ ზოლის თამაშს და საკუთარ გულში ატე-ვენ მებრძოლ აზრებს, აზრი ნთადელი. შე-სამწრები იმ შუეტიოთ, რომელიც ასტრის სე-რტეში მღორე ჩრებებს, ათასეულ გულში მბავია: — მე მონაწილე ვარ სოციალისტის შენების გუშავი ემუშოთ კლასის ინტერეს-ბენ მომდელი პროლეტარულ რევოლუ-ციის განგარდალ“. ამას კოთხულმებენ ფრუნ-ზელები თავიდან გულის სიბრეში.

ქვეყნების აღმშენებნი

ანგარიში საბჭოთა კავშირში მოგზაურობის შესახებ

ერთხელ, კვირა დღეს, ჩამოვლედ ძველი ატლასი და გადავფურცლე ჭრელი რუკა მივიწყებული. ენახე ნაცნობი ადგილები...

ჩემი ქალაქი...

ენახე უცნობი სხვა ქვეყნებოც

ჯერ არ ნახული.

„ეგდოს თავისთვის!“

და ატლასი ისევ მიკავდე.

მოგზაურობამ ამ ქვეყნებში უკვე მომქანცა...

ბევრი ვიგეძე...

ბევრი მხამიც დამალევინა!

და, აი, ერთხელ კრების შემდეგ, მოულოდნელად...

— ჯერ არც მჯეროდა...

ჩემი თავი სიზმრად მეგონა! —

მითხრეს:

— გადმყდა გამგზავრება ოც ამხანაგის-

და მატარებლით გამოეჭროლით.

გამოვიართე უკვე ვარზავა!

და საღამოზე — საზღვარზე ვართ!

ვაგონში უცბად ჩამოვარდა მკვდრული სინუმი.

არეინ ოხუნჯიბს...

სჩანს ეკლის ხლართი

და იარაღში ჯარისკაცები!

ენედავთე საღამოზე ნათელ პორტრეტს,

ლენინის პორტრეტს.

ხული დღე-ღამე ვიმოგზაურეთ!

ფანჯრის გადასწერივ კასიის ზღვია...

მთის მაღალ წვერზე გადმოვადარა გავსილი მთვრე

და ვრცელ მინდორზე მწვანე შუქი მოუფენია.

ბაქოს ბურღები...

ყველგან ნათის შადრევანები!

და ხარკოვშიაც სახლი ცამდე აშენებული!

ენახეთ ზოფელი, ძველი სოფელი

და ენახეთ გლეხის კულაკთან ბრძოლა!

ღონზე მრავალი ქურა-ღვიმელი,

სადაც ნახშირი ცეცხლად დგოდა!..

ენახე თბილისი, ვარსკვლავიან ზეცას რომ ჰგავდა,

ხოლო მაღლიდან მის დასცქერა და ღამის წყვილიდა!

სიტყვით მივმართეთ

მიტინგზე მუშას, წითელ არიშს.

ერთს თვალს მოვკარ რუხ პიჯაკში, ჩემებრ ეკუპაში...

ენახე და მისი სიტყვა აღარ დამეიწყებდა.

შემოიღა ის კვლად კრემლთან ენახე,

როდესაც ხალხი აწყდებოდა მრავალათასი.

აქ იგი ყველას აცქერდებოდა..

სალამს აძლევდა!

ჩვენც ხელს გვართმევდა — ეს.ყო ლენინ!

ასე ახალი ქვეყანა ენახე...

აღმოვაჩინე.

აღმოვაჩინე მე ჩემი თავი

იმ მასებში და მასებ შორის.

და გადავტყორცნით მოწოდება მთელს ქვეყნის ზურგზე

ყველა ერის მუშათა კლასში!

ჩემი ნაბიჯი, ნაბიჯი მწყობრი კოლონის!

ჩემი სიკოცხლე გამამართებულს გრიგალს მოუტაცა!

და ხშირად მესმის მყუდრო ღამეში

ხმა ღაფღაფისა—ბრძოლის ნიშანი!

ატლასს შევხედავ და ვიძახი:

აღხდექ! აღხდექ ჩაგოგო ხალხო!

მოვიწყობებენ დროშა გავშალოთ!

ლიანდაგებით, შარა გზებით, ზღვებზე გადვივლით

და გადაეთელავთ მთების მწვერვალებს!

მზეც გულს აგვინთებს მგზნებარე ცეცხლით

და წითელ დროშას მივუტყდებით სალამს!

ტრამვაის რელსების დაგება შალღებზე პლენანოვის პროსპექტზე.

ქალთა დამკვეთელი ბრიგადა

წებოს სახარში ქარხნის დამკვეთლები.

ფინანსებელი ფაბრიკაში

ფაბრიკა პირველი ნახვით

ადელხანოვსკის ფინანსებლის ქარხნის მენეჯის უტელად შერჩენია წინანდილი იერი: ის უზნალოთ, ყუარამის ყიდაზე ავტობლი, ქერი დახალი აქეს, სინათლე ცოტა ენო ვიწრო.

საერთოდ მთელ ფაბრიკაში დიდი სიყვროვეა. ადმინისტრაცია მოთავსებული ერთ პარკის ოთახში, სადე განბრევა სტორი, მაგრამ ეს სიყვროვე უფრო საკიდობნია ფაბრიკის შიგნით, საამქროებში, რის გამო მუშები გვერდით - გვერდზე მიკრული მუშაობენ.

ფაბრიკა ისტუფავის მხრევიც ვერ იტყვიან.

ტყუაო ჰიგენიუ პირობების დღევას არ ეტყვევ ვეროვანი უზრუნველ და სწორედ ამ დაუღვლებლს ბოლო უნდა იყოს ის, რომ დღემდე არც ერთ საამქროში არაა მოწყობილი სანტოლიაცია. მუშებს ტრანსპორტის განაწილებივე უყილიათ, რაც დაუშვებელია.

მუშათა ასახეობა და დასახეობები: ოთახიც შეუფერებელია და სისულფოვ არც იქნა დაუტლი.

მუშაობის პირობები

ყველა ეს დეფექტები თვალს აღარ ერთობრება და ძიძიძე პარკის მალე ეტყევი, როცა ავირბობენ მუშაობის საყიით სტოათს და ტუმბებს. ყოველი მუშა აკეთებს განსაზღვრულ საქმეს, მაგრამ ისეთი სიზრდით და მოადობრით, რომ გრცხენვია უზრუნო მატურებლად ყოფნა და გინდა შენც ჩაედა ამ იშვით გარჯის ფერხული.

თითქმის ყველა საამქროში მუშათა მექანიკურად სწარმოებს და მანქანასა და ადამიანს შორის ნამდვილი შეჯიბრება.

პირველ საამქროში ამზადებენ საძირკვლს და საქუსლებს: სხვადასხვა მანქანები ნაირი ზომის რკინის თარგებით სწრაფად სწივან საძირკვლს და ლავამუხს ტოლა სქელ ტყავებზე საყან ძირს მხოლოდ გამოუსადგარი ნაკეთების სტევიცა, იქვე სლდას ამ ნაკეთების ხევიც, რომელსაც „უტილისიროთ“ იტყვიან.

მეორე საამქროში, პირველ დახვავზე ქარვლით გამოაღობენ ფუსულსონებს და ფრთებ გავშლია, ჩიბების მგავებით გამოყვანილი საპირებს, და-ნარჩენ დახვებზე მანქანების დახვარებით უყეთებენ კანტებს, საყიით-ნენებს. იქვე ამზადებენ ნახლის ჩექმების ზედაპირს თავის ყველით და ძირბის გამოსაყვრებლად გზანანი მესამე საამქროში. აქ ვერ მანქანით კალაპოტებზე ამავრებენ საძირკვლს, სკანენ საპირებში და მანქანითვე ზოგს პაპია ლურსნებით კრავებენ, ზოგს კი ძაღვით; სხვა საამქროებში სწარმოებენ გარჩავა, კალაპოტების ანალოგი, გაოხტავება და გოლქავა. მანქანების საშუალებით იტყვიან მხოლოდ წულები, სანდლები - ფოს-

ტლები და ნახლის ჩექმები: ასეთი სახის ჩექმებს მიიღვ საბჭოთა კავშირში მიკრო აქ ამზადებენ და მათზე დიდი მოთხოვნილება.

ყველა საამქროში მუშაობა იკრწყება სწარმოებს, მაგრამ მექანიკური დახვების დამზადებული პროდუქცია ვერ აკმაყოფილებს მოთხოვნილებას და რაღაც იარ - ჯერებით ახალი დახვების შექმნა შეუძლებელია, ფინანსებლების კეთვა სწარმოებს ჩვეულებრივი წესითა.

ამ საამქროში მუშაობს 40-მდე ხარხი, რომელიც ვაკილებით მეტენერჯიან ხაოჯავენ, ვიდრე მანქანებზე მოთხოვნიერი, მაგრამ, შედარებით, მათ შორმა მინც უბარავა და ნაყოფს ცოტას იძლევა.

ფაბრიკას აქვს ამგავრივე წესით მომუშავე მეორე საამქრო, სადაც ასე ვთქვათ, იტყვიან საგარეით სახმარი ყწლიანი და გულლია ფხნაქროლები.

ართი ფაბრიკის სისხლი

ფაბრიკაში უმეტესად მუშაობენ ახალგაზრდები, მათ შორის ბევრია ქალი. წითელ თავსაფრებით თავებ წყარულში ისინი ყყაჩოებს გვიან ამ რომბრიალში, მაგრამ მუშაობით გართულბენ სრულებით არ ემწინავთ რუსთაველის პროსპექტზე უქმად მოყალიფ ქალების სინაზე. მათი მსჯავები კუთხოვბათაა ქაქული და გვერდით მდომ არილებს სჯობნია კიდევ, ქალები მწვენიერათ მუშაობენ მანქანებზე და დახვების ყველი ხრახნილი ზებრით იკიან. იკიან თუ როგორ უნდა უქმონენ უმეტედ გამხადრ მანქანას და მექანიკებს მეტადად მიმართავენ.

ჩვენ გვაოცება მუშების ურთიერთ შორის დამოკიდებულებაც.

კერძოდ ნამდვილი ანაზავური და საქმიანი განწყობილება ქალებსა და კაცებს შორის, ლახინდრობა სრულებით ადკეითლია და უმცრ სიტყვებისათვის ენა არავის მოუბრუნდება. ასეთივე საძვალითი დამოკიდებულება შეენიწნით საამქროების ხელმძღვანელებსა, ზემდგომებს და ხელმძღვინ მუშებს შორის.

აღსანიშნავია აგრეთვე მათი ერთმანეთისადმი მზრუნველობა — ერთ ქალს მანქანად ცერი გაოაფურა, მაგრამ ყურადღება არ შეიქცია და განხავიო მოუშავა. წყით - წყითად გზმინადენ სისხლს მუშაობის შეუტრეზლად, წინსაფარზე იწმრბდა. ეს შენიშვნს იორლით მომუშავეებმა და მანინვე აღმოუჩინეს პირველი საქმიო დახმარება.

— აულ ადვილად შეიძლება სისხლი მოეწვიადოს, როგორ შეიძლება ასეთი უფურცლობა! — ერთი წითი სისხლის გამოღენით — სწორედ! — უსაცდურია მუშა-ეკიმა ქალს და კელეე მანქანებს დაუბრუნდენ.

წაუოკნილება

ფინანსებლის ფაბრიკა მოწინავე წარობება ირელება.

საწარმოო - საფინანსო გემბის წარმატებით შესრულებასათვის ყუარბრევა დაჯილდოვებულია გარამავალი დროში. აგრეთვე ჯილდოები მიიღველი ამქს ორ ბრიადას და 35 მუშას პერსონალურად.

მაგრამ ფაბრიკამ ოქტომბრის პირველ დღეებში საარწიოლად წყიფობინია: ადმინისტრაციის გემბით ოქტომბრიდან ფაბრიკას დღეში უნდა დაეხვებინა 3300 წყილი ფინანსებლი, შემხველრ გემბის შედენის დროს მუშებმა დაიადინეს 3500 წყილის გამოშობა, მაგრამ ადმინისტრაციის გემბის შესრულებაც ორ შესძლეს სრული 100 პროცენტით.

ესლა ჩამორჩენილობა საყენით გამოაწროვებულია და ფაბრიკის დღეული პროდუქცია უმეე აღწევს 3500 წყილს.

ცხოვრება

ფაბრიკაში ფართოთაა გავშლილი სოქმეჯიბრება და დამკრელობა. ნაყოფიერბის ზრდასთან ერთად უმჯავბედება პროლოკიის ხარისხი და კლებულობს სამუშაოზე უმწინბო ნაკლებინს შემთხვივებით.

საკეშირო მასტრანტი გამოკრებული საწარმოო მანქანები უმეტედ ტარდება მთიო ობრიკაში. დაარსებულ მანქარების შუახის და ჩამორჩენილობის ცალკე შემთხვივათა თავის დროზე გამოსამკავანებოლად გამოყოფილი არაან მხვერადები.

მუშების საერთო დადგინილებით ფაბრიკა მონაწილობის საყავირო საწარმოო ობკრუსია.

ყველა ამ საერთო მოღწევებთან ერთად ადგილი აქვს დასავმობ მოუნენსაც. ამას წინათ გამოაყვარა ველები იქნა ცრუ დამკრელობა, რომლის აღმოსაფხვრელად მუშებმა თავის დროზე მიიღეს ზომები და ცრუ დამკრეობები საჯაროთ გაკიცხეს. — ცრუ დამკრეობების გვარეული თვალსაჩინო ადგონება გამოკრული ქიწკიანობა.

წარმოების პროცესში არცდარევის შემქანთა და ხელის შემშლელა წინააღმდეგ მუშებისაგან შემდგარია საწარმოო რევილიუციონური ტრიაუნული.

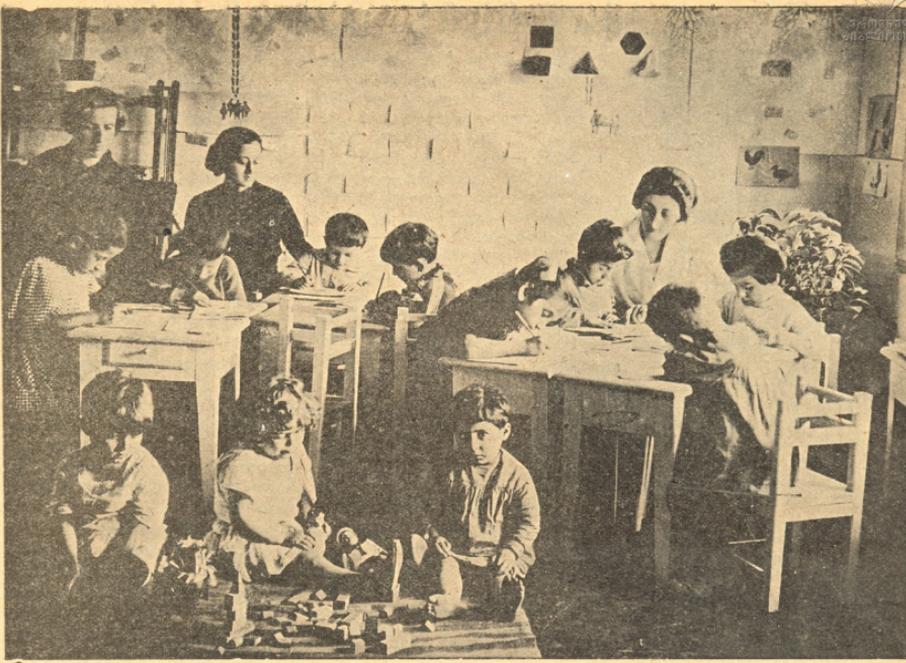
ჩვენი მოვალეობა მუშაობის შესახებ

ფაბრიკაში ჩვენი მოვალეობა მუშაობის შესახებ განვიტოვი თათბირი გვექინდა ადმინისტრაციისათან.

ჩვენი მოვალეობა მუშაობის მთავარი მიზანია მუშებში კულტრანა-ნათლებელი მუშაობის განხორციელება.

რედაქცია

(წერილთა მე-6 ბრივადის წყარი).

ჭუთანი, საბავშვო ძეგა ბავშვის ძა ჩანანსთან სვამის საათებში.

მთავის კალთებზე არის სოფელი

საირის ქვეს რომ გადაღუნებო, კბის საფეხურისათვის ჩაწოდებ დაბრის და მუსტები ჭრებლის კალთებზე სწორდება. როისისაგან ვერცხლის ზოლებით დატბილი კალთებით იწყება რაჟა.

შემოდგომა. ამ დროს ქაჩვითაქველი უნდა იყოს ველები, აქ კი გაზაფხულის სიქოღეა.

ისმის ბავშვა ერთამელი, ქალთა ვიკისი... რაშა საქმე?

სიმინდს სტენე, ქალი და კაცი მოსდებთან არც და ესეთი ამრავლდებენ ყანებს შემოდგომის დონზე.

აქ იწყება შრომა კოლექტიური. ესენი: ეს ქალები, აცენი, მოზალი და მოხეტბულსი საერთო ძალითა და ერთსულოვანი სიხალისით იწყენ. ჭირნახულს, წლის საჩრის და ამიტომ აქ შრომას არა აქვს გულწაოხრობის სხეი:

— შრომა აქ ხეიმა!

და ეს ხეიმი ვიტრებთ თვენი, ეს მლიწარი ხსებები ხალის გვერისი, ეს თისიხი უწნაურ, გამხრბულ სტრანდათ ევლინება ვრბობს. ვსიამოვნებს და გებნადებთ სუჯილი: ეს სურათი გადიანარ სხეიგან, ეს არწიობები ვადსეული სხეიგან, იმით, ვინც დღევანდელ სოფელს გაუჩინს და ჰგონია:

— უჯრის აცენი მხოლოდ საოპირო თეატრია!

მთლიანი კოლექტივიზაციის გზით

მოუდვი ქალებს, ვასწორებ მიყვებთ რაიონის ნაპირს, ვეგრებთ მერქვას შლის ცნობილი სქანქაროის! ბაღები, სტრანსი დაამბნებელი ტრეხები ორსული ქალის მორსეხილით გამოიჭრებენი ლლწარეც ფა: ლედიან და უჯან არც სიხალსე გრჩებია:

— უჯე წამოიწყით ამბროლოურის რაიონს, რაიონს მთლიანი კოლექტივიზაციისას! უკლას ახლეს წრეცანდელი საბავშვო სკოლები: ბევრგან საოცარმა მოდუეებამ შესცვალა ფი, ბევრმა კანტიკორმა მაკავა კოლმწეხლობის იქით მყოფ ბირეგებს, ბევრამ არც ტემსა და არც ვანწუბილებამ რადეკული ცვლილება არ დატკობია აქ რაიონში.

პართალე: რამდენი გამბედაობა, საყუარო თავისა და ახალი საქმის დაჯერება უნდა ჰქონოდა. ამ ხალხს, რომ იმით დაჯერნოლდენი, — რაც იყენ და ეს იმის შემდეგ — რაც მოხდა!

ტუთლა თ ჰქვია ერთ კოლექტივიზაციას. გაბედული ნაბიჯი! დაბს, ეს რაიონმა დიდი გამბედაობის შედეგია და. — მუ გუყირით: — ვეგრებისას! ბევრ სეგბეტს აია თუ შენგნა, ლზად ინტრიციუც არა სწამს ამ ხალხს, მაგრამ რა ცუთით: ბევრს პოეტებშიც ბევრს ჰგონია, რომ პოეზია მხოლოდ კამადაიბით! სამრეტულზე იბერეს კოლფენს. მიუხედავად ამისა „ლდის ყვეიონი“ დღეს ამბროლოურის რაიონის ერთ-ერთი კოლექტივიზაციის ყოღებება.

— კლდის ყვეილი! — დაიფიქრობ — ამ უტყუარი პოეზიის კვლავი სწამს.

და სწორედ ამ რაიონში დღეს უჯე ნიქნლია „ახალი სოფელი“, რომელსაც შრომეხებების ახალი ტეხები და იერი ასსიათებს. დღეს აქ ამაყი ხარბს — ლდის ყვეილი! მშრომელი ვაჭარობის „გამბედული ნაბიჯი“ ბევრ სტესაც მტკბებს გამბედაობას; ახვარი „პარლედ ნაბიჯი“ სხეიგანაც! საქმის მიღეიერი უნდებდა: „ოლოდის“ სიტტკილით ხეიგმა „ახალი (ჩოვრება“ მტერთა შემე-

ტეხებს, „წითელი გუთანი“ უდაზრდელით აბობს მიწის შიქ მკორის, ამ დროს „შრომის სხივი“ სიყვარულით იალურება „ოქტობრის მონაბოვარს“ — „ტრაქტორს“, გლეხობის ასეთ „შეერთებულ შრომას“ „წინსილა“ სტესი და თაიღობა „გამბედავებით“.

იპით საუკეთესო გაზარჯვება — გიდეგულის კოვრავა!

იქ, სადაც საკაოს მთები ვალთებს აიკრეფს — მოსმანს სოფელი. დიდი არა: სილე 57 კომლი და აქედან 54 კომუნაშია გაიერთიანებული.

როდესაც ეს პირს იყვანს და საკაოს წყაროს მზე ზურგს უწერებ, მთებს ნისლი ვარჯავს და ამ ნისლით ახვიყოლი იყრა სოფელი.

რატომაც იბაიბობა ახალგოგია: ლუხლუხა ნაკვერხვალ ნაკარწყარობს, მიიწყებოლი... მოამოირო ნაკარი ნაკვერხვალს ვასსელებს ჭრეში სებე ღლიანი მთის პირებისა, ქედს იქით მოაქციო ნისლი და სოფელი მთის სხეივებით ნადერ ოქრის დაქვესტეხება, ეს ასეც მოხდა ხიდვშობში:

— სახარისი იყრა კოლმწეხლობის კალა დასეიბებობა და უსიერი მთის კალთებს და თითქოს სავებით წამოიბრება სალოდესით — წარსული უყოლტობება, უნიათობა, კარჩვეტილობა, გულწაოხრობლება და დამწროლმინებელი შერჩეობობა! კოვრავა!

დიდი და დიდი სიჭარბა, რომლის ღრმა აზრსა და მწიფელობას დიდი ბიჭიო საყუარო გრუნბის თვალთი ხეიგებს.

დასამტკიცებელი უამრავი რამის თქმა შეიძლებოდა, მაგრამ

შირსაქონის ნახშირი

ძველად სიღრმის რაიონში ვა-
პირნდა შავი, მზაყინიანი გამწვან
ატლი" — ნავთი მიღებდად ნავთიან
აღილების შიდალი გამოყვანებუ-
სა, გამოვლდა შედეგები დღემდე
არ მოგვეპოვება, ხოლო 1869 წელს
აქტივად შირსაქონი დაწესებულა ნავთის
შპიონება კაბერლილები, სწამი-
ხდა წინასწარი გეოლოგიური გამო-
კვლევების გამოწვევით.
ასეთი არაერთმსაღერი შიგომარე-
ობა გრძელდებოდა ათობელი წლები.

ამჟამად კი ისეთი სპეციალური
ოპერაციების რეაგირე ასე ნაყო-
თი" — არაბრძობის პირობებში სიღ-
რმის და ქსეთის რაიონების ცალკე
ნავთიანი ადგილების გეოლოგიური
გამკვლავა გამოტარდა.
დაახანდა და იომა, შირსის მიწის
კვეს, რამდენიმე კილომეტრის სი-
ღრმისე გამოვლენა მდებარე ნავთი-
ანი ფენები ნავთი მიწის ზედაპირ-
ზე გამოვლენა მისიანის სრამში, პი-
ტირა შირსაქონი, კლავიკსრაში კლ-

შირსის ნავთიანი მიწაძებო.

დასის კვლევ. კატეგორი და სხვ. ად-
გილებში ნავთიანი ფენების განაწი-
ლება აქ არ არის თანაბარი. ისინი
ხან ერთად არიან შეჯგუფებული —
ერთი მეორის ახლოს, ხან კი ვაფარ-
ტულნი და შილიდ დიდ დაკვირ-
ვების შედეგ ხდება შესაძლებელი
წარმოადგენა უკონკრეტო ამ რაიონის
სამაყვეელი შიშვნელობის შესახებ
და გამოვლენა ცალკე ტიპები კატე-
გორი გამოკვლევებისათვის ზეო-
ლის სამუშაოები.

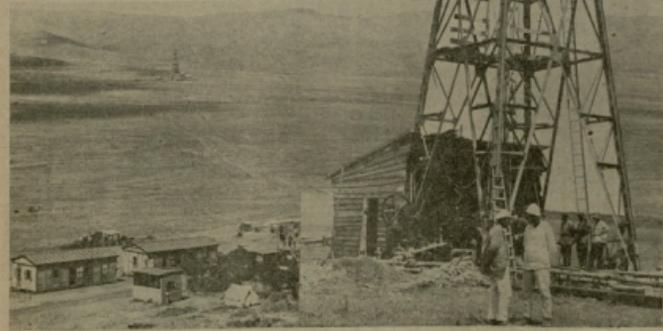
წველი დაზვის და 15 დაზვის სა-
ლოკალური მუღლისათვის მო-
ვლა, სავაზისი არ აღმოჩნდა და
რეცხვი სარჩინობად გადიდდა.
საქ. ნავთი"ის კველა ძალეზე

აქით არის მიმართული, რომ ამ ტე-
ნზე მოქმედი იყო კველა ზეო-
ოპერაციების სტილიური კერა-
ლები.

გ. შ.

შირსაქონი, ზღრდი № 3 საბარჩანის მიწებში ჩაბრძლია 74 მეტრის სიღრ-
მეზე.

შირსაქონი ნავთი მიწებზე ნავთიანის სისტემატული მიწები .

ცობურტვიით
ცეკვის ქმოსი,
ტაშვანდური
ბრუნავს ჩარხი

და იქნება
შესამოსი,
საკავშირო
მშრომელ ხალხის

შრიალი აქეთ
ბორბლის ღვედებს,
წკრიალი კი
ფანჯრის მინებს;

მრეველობის
ზრდის იმედებს,
სოცშეჯებრა,
ფვირვინებს

და გუნდ-გუნდათ
ისმის ხმები:
ნურც ერთი ნუ
ჩამოვრჩებით!

დამკველებო!
წინ, ამ რწმენით!
პირველობა
იყოს ჩვენი!

და ქმოსი კი,
ცეკვის ქმოსი,
ბრუნავს ჩარხი
ტაშ - ფანდური

და იქნება
შესამოსი
საკავშირო,
მშრომელ ხალხის!

მეც აქ ვლევარ
ბრივადირათ,
პროლეტარულ
მწერლის სახით;

ერთსულოვნათ
და ერთბირათ,
კოლექტიურ
პიშნს დავძიბით!

მხარულობს
ქარხნის გული,
საკმინაობს,
ჩვენი მუჯა;

დისციპლინა
სუფეტს სრული,
ვაშა, ვაშა,
შრომა-გარჯეს!

გ. ჭახივილი.

სამხედრო ტურისტული მესკედიცია ყაზბეგში

მიმდინარე წლის სექტემბერში კავკასიის წითელდროშოვანი არმიის პოლიტსამმართველომ მოაწყო ექსპედიცია ყაზბეგზე. ექსპედიციის მიზანი იყო გამოარკვევა უფროსთა და წითელარმიელთა შემადგენლობის გაძლიერება, სიმარტე და მაილა მთაან ადგილებთან შეგუება. ექსპედიციის მონაწილენი დაიყვნენ სამხედრო, მეტეოროლოგიურ, სამწეო, სანიტარულ და ფოტოგრაფიულ ჯგუფებად. ექსპედიციას მეთაურობდა აზხ. გურინსკი. თვითუღ ჯგუფის ხელმძღვანელს მიეცა კონკრეტული დავალება. 21 სექტემბერს ექსპედიცია დაიძრა ავტობუსებით შესაკრები ზუნქტიდან.

სოფ. ყაზბეგამდე ექსპედიციამ მიიღწია რაიმე შეფერხებების გარეშე. ყაზბეგში მისვლისას ცოტა ხნის შესვენების შემდეგ ექსპედიცია შეუდგა ყაზბეგის „აღმას“. იმავე დღის საღამოსათვის ექსპედიციამ მიიღწია 3000 მეტრის სიმაღლეს. ამან უკვე გამოარკვია ექსპედიციის მონაწილეთა ძალები და გაძლიერება. მეორე დღეს ექსპედიციას ჩამოშორდა 6 კაცი, რომლებიც უკან დაბრუნდნენ, რადგან აღარ შეეძლოთ განგრძობთ ასვლა. დანარჩენმა 13 კაცმა დღის 12 საათისათვის მიიღწიეს გერგეთის საყინულეს და დაიწყო იერიშის მიტანა. მხოლოდ საღამოს შესდგომ ექსპედიციამ, მრავალი სიძნელეების გადალახვის შემდეგ, გადასულიყო გერგეთის მეორე მხარეს. ამ გადასე-

ლის შემდეგ კიდევ 5 კაცი ჩამოშორდა ექსპედიციას და ყველაზე მძიმე მგზავრობისათვის დარჩა 8 კაცი. მეორე დღეს ეს 8 კაცი შეუდგა ფოფებვას ყინულზე. მიუხედავად იმისა, რომ ყინულზე მიდიოდნენ, ყველას ძალზე დასტარა, რადგან მზე აკმაოდ აფრქვევდა თავის სიბეჭებს. დღის 1 საათისათვის მიიღწიეს 4500 მეტრის სიმაღლეს.

აქ ექსპედიციის მონაწილებმა ცოტა ხნით მოისვენეს, რის შემდეგაც გაიყვნენ ორ ჯგუფად. პირველი ჯგუფი 5 კაცის შემადგენლობით უნდა ასულიყო ყაზბეგის მწვერულზე, ხოლო მეორე ჯგუფს, 3 კაცის შემადგენლობით, მიეცა დავალება — მიეღწია მეზობელი მთის მაილი ნოქის მწვერულისათვის. ეს მთა დღემდე გამოუკვლეველია. ეს იმით აიხსნება, რომ ჩვეულებრივ ტურისტების ყურადღება მიპყრობილია ყაზბეგზე, მეორეც ის, რომ გზა მაილი ნოქამდე არაჩვეულებრივად ძნელია. ამ ასეთი „ციხე-სიმაგრის“ ასაღებად გაემზადნენ ეს 3 კაცი. მთი მიიღწიეს კიდევაც მიზნს და 3 საათსა და 30 წუთზე მიიღწიეს მწვერულს (4.800 მეტრი). საუტხოვო სანახაობა იშლებოდა აქედან. შორით მოსახსნ დალესტანი, ჩრდილოეთ კავკასია, კავკასიონის მთაგერგების მთელი დასავლეთი ნაწილი და თვით იალბუხიც; მაგრამ დიხანს ვერ მოუღდათ იშხარით ასეთი თვალწარმტაცი სილამაზისათვის. დალესტანის მხრიდან წამოვიდა ხშირი ღრუბლები, დაიწყო თოვა და ასტყდა ქარბუქი.

მეორე ჯგუფი შეუდგა ყაზბეგის მწვერულზე ასვლას. გზაში მთა ჩამოსცილდა ერთი აზხანავი, რადგან ხშირი ნისლი იდგა და გზა მართლაც სახიფათო იყო. მიუხედავად ამისა დანარჩენი 4 კაცი და გამყოლობა განაგრძეს გზა და საკმაო სიძნელების გადალახვის შემდეგ მიიღწიეს მწვერულს. იქიდან დაბრუნებისას ჯგუფი ასცდა გზას და ქარვა ხნის ხეტიალის შემდეგ მიიღწია შედუქტამდე, სადაც მთა აღმოუჩინეს პირველი დახმარება, რადგან ყაზბეგის ყინვებ ვაგელნა იქონია მათზე.

მეორე დღეს ექსპედიცია დაბრუნდა სოფ. ყაზბეგში, საიდანაც ვაკე-გზატრა კავკავში, ხოლო იქიდან კი თბილისში.

ამ ექსპედიციამ გამოარკვია ჩვენი წითელარმიელების და უფშემაღენლობის ფიზიკური ძალა და გამძლეობა ყინვებში და სიძნელებში. ამ ექსპედიციამ დაამტკიცა, რომ საქართველოს დროს წითელარმიელებს შეუძლია არა მარტო სწორ გზაზე, არამედ უღრან კლდეებზე სიარულიც და თუ საქალი იქნება ამ თავის კონდის გამოიყენებს ქვეყნის თავდაცვისათვის.

ბურისბი.

№ 1 ტყვის ქარხნის დასაუთოებელი სამაქრო, რომელმაც დამკვერლ ტყეების შედგავა ეკონომია მიიღო

პროგრესული კლასი უკვეღმის აძღვროდა და იმდენად პროგრესულად მოაზროვნე მწერლებს, წინააღმდეგ შემთხვევაში მწერლობა ინტებოდ უკლები მიმდევარი და სტოვიერის უზარლო დამატება.

ბუთყობა, როდესაც პროგრესულ-რევოლუციონერი კლასს წარმოადგენდა, მისი მწერლობაც საკუთარი კლასის პროგრესული იდეების გამომხატველი იყო, მაგრამ მდგომარეობა რადიკალურად შეიცვალა, როდესაც ბუთყობის რევოლუციონერ კლასი გადაიქცა და პროგრესული ადგილი პროვლეტარიატმა დაიკავა.

ამ მდგომარეობამ კი წარმოშვა ახალი ხელშეწყობა—მწერლობა, რომელიც სასწახურს გაუწევდა პროვლეტარიატის სოციალურ დავკეთებს. ეს არის პროვლეტარული მწერლობა. პროვლეტარული მწერლობა შექმნილია მოქცევის კლასის მოწინავე მოვლეტარებზე თუ მან არ უნახებდა ყველა იმ მოთხოვნილებებზე, რომელსაც საკუთარი კლასი აცდებდა.

პროვლეტარული მწერალი ის მწერალია, რომელიც დავებრივული პროვლეტარული განძობებით, ახალი იმავ ცესტელი, რომელიც მისი კლასი, პროვლეტარული თვალთახვევით უღებდა საგნებს და აშუქებს სტოვიერის, პროვლეტარულად განიცდის მოვლეტარებს და საზოგადოების მხატვრულ სახეს.

პროვლეტარული მწერლობა, ეს იქნება პოეზია— თუხდავებს უნდა მიაყვას სოციალისტურ მწენებლობას, პროვლეტარიატის ყოფა-ცხოვრებას და მხატვრულ სახეებში მოგვიხატოს ის, რასაც ეს ყოფაცხოვრება, ამას თუ იმ მომენტში, წინააღმდეგ აცდებდა. ამოზად ზოგიერთი ამხანაგების „რეცეპტებს“, რომ კპოტებს, რა მამარტულუბისკაც ვინდა იყოს იგი, აქვს უღებდა სწორს, რაზხად უნდა, თუდინ დევნე დებრზე, მაგრამ საჭე იმამის, თუ როგორ სწორს (ჭეჭეჭე) არ არის სწორი და მისაღვი დღევახდელი დღისათვის (ამ სიტყვის ფართო მნიშვნელობით), უფრო მეტიც ის პირობით, მავნებელია, რადგან ეს იმას ნაყავს, რომ მხატვრული აზროვნება ავტონომიონი სწორ და პირდაპირ ხაზს—ავადნომიონი დღევახდელ ამოკანებს და სადავდა მიზნუკავში მოითითონ, მაშინ, როცა მწენებლობის ინტელექტუალური აქტივობის კლასიანობა პროვლეტარულ მწერლობასაც შეეხრის ამ აქვს ამ ქვეყანად—აპოკრიფულად გასაკეთებელი.

როდესაც სოციალისტური მწენებლობა მწერლობას ცონკრეტულ ამოცანებს უყუყუებს, ლაპარაკი ყველაფერზე შეუძლებელია. იყოების უკუქცევის განზრდილი ტემპები პროვლეტარული ლიტერატურის შემოქმედებით თვამტასაც „სახეზიარებს“. სწორედ ამით არის გამოწვეული პროვლეტარული მწერლობის **გადგენების** ლოზუნგი. **დგენიან ბედნი** უფილესი პოეტიკა, რომელიც თავის შემოქმედებას მვიდართი უყუყუარებს საკუთარი კლასის და სოციალისტური მწენებლობის მოთხოვნილებებს.

ესტა ჩვენ ვთვამტას პოეზია ბრძოლის და შემოქმედების, მსგების ინტელექტუალური და ალ-მავანების, საზოგადოებრივი მოქმედებით გადარების, პოეზია ახალი იდეების, აზრების და განძობების.

დაწერილია 1918 წ. მოქცეულია მებრძოლობა ბოლშევიკური განმთავრებით. იმომომ, მოვლელი იმა გადავაქებით საზოგადოებრივ ომად. იყო ბოლშევიკების ლაზუნგები, რომელსაც მწერლობებმა მისი განზრდილად დე მოვანის ლოზუნგები დააპირდაპირეს და განამტყუნეს თავიანთი ოპორტუნისტული და ბურჟუაზიული მოზენი. პოეტი სწორედ ამ დღისში მომენტის გარკვევით, იგი გადავდა ბოლშევიკების დროშის ქვეშ და ლოზუნგი იმომომ, მოვლელი იმი გადავაქებით საზოგადოებრივ ომად—მოგვცა მებრძოლობა სახეებში:

„ჩენი მისი ცოხლში დავამოვი მინა სასტყუარს იმმა მოვიგდოდა კერის. ვეწრებოდიოთ მზისანებულ ნების ფეხბრუნული ღატკებს თვით ღატკებში. მამინ გვიდნის. ვივითი ბზრები. დღეს გაივლიდით და ვახელთ თვლდებს. ვაგენში **ტანჯულთა და ჩაგრული რაზმებს,** რომ ჩვენად შეეჩქნა მეფობა მძიმის,

ჩვენ მდელ ქვეყანას მივცემთ ციხელობას აღს.“

რამდენადაც, უფრო საფუძვლად ეყენობოდა. ის უღლის მხატვრულ შემოქმედებას, იმდენად რომად საფუძვლიან თქვენში ეს პოეტი, რომ უღლია პროვლეტარული განძობების, მტკიცე სისხლისაგან და ინტელექტუალის დღიდი პოეტიკა.

ეს არ არის თუ არ გავიჯია დემოკრატის ამბობის შესახებ, როცა მწერლობა გალტობა აღუდგინდა მწენებების საზიზარ ბატონობას, რომელიც ადამიანს სისხლში ჩაბრწყინებს, დამონებს და აწილავს ხალხს. ყველა ეს პოეტები ვანილდა, შევარდნი და მხატვრულ სახეებში მოგვცა. სულ სხივად როგორ მოვიკიდება ამას ობიექტური მწერლობა, რომელიც სისხლისაგან შემზინებული უწიწრსა და რეისისტურ გოვლებს მოკვეთავდა, მაგრამ, მებრძოლი პოეტის სულად არ სწევდა ასეთი გოვლება. ის ყველაფერს პროვლეტარული განძობებით უკცნის და ოპტიმისტურად სწევრებს:

სასილით არწყო დაიბოიო. — მავარი ალი, **ციხელობა ალი, შთარის რომ სანის,** ამ ძვილ მხარეს. ამ ქვეყანას **მალ დაწვავს.**

ასეთი არის პროვლეტარული რეალიზმის ლოკალი— ამ წინ იხდებოდა და ფეხტს დიალექტიკურ პროცესში ითყუებს.

იუღს არ უფერას მრავალმხარეობა, განჭიარებდა და ერთი აზრის მრავალ ქსებებში“ მოქცევა. ცონკრეტობა მისი ლოკალიზებული წვეულებებით გებრის, სადაც შეძლებდა თით სიტყვა ითქვას ის, რისი აზრისა და აზრს უღლი მეტად გასაძვდა და მისაწვილობს ბედის. ამ მხრივ საინტერესოა ლექსი „მოგონება“. ამ პატარა ლექსში მოხიზრობილია მეტად მნიშვნელოვანი ამბავი, მწენებების ბატონობის ისტორიიდან. რომელსაც პოეტი მოვითარებს მხატვრულ სახეებში, სიტყვის მეტონიმური ეკონომიკით და უღლიდის დამპყვრებლობით. პროვლეტარული პოეზია პროვლეტარიატის

მხატვრული იდეოლოგიის ნაწილია; ვინც პროვლეტარული აზროვნებას მისთვის მიწვევლივლია ჩვენი ცხოვრება. გავლენა ამა პროვლეტარული პოეტებზე და საერთოდ პროვლეტარული ხელშეწყობა. ამიტომ ის ეყო განიცდის (ცხოვრების რეალურ მოვლენებს და რაც მათშია ვრცე მოიკიდებს მის მხატვრულ სახეებში პროვლეტარული ვაგებობა და განძობა). სანდრია ული პროვლეტარული პოეტიკა და სწამს ეკლეს პროვლეტარულტის გამარჯვება. მას სწამს, რომ დღეს ანა ჩინელი, გზა არსული, გათავული პოეტის და იმდენილი“.

დღეს—დღევანდელ მამა“ პროვლეტარიატს ლიტერატურის ფორმაც გამოვლი. ამ მოქცეულია „ყო რა ახარხის, ან რა შეუტების სოციალურ შრომის შეიღს“. ამასა პროვლეტარული ხელშეწყობის—მწერლობის—პრობისა და პოეტის არის.

ჩვენ ბერი ვილამარკეთ პოეტის დადგობა მხატვრე, (მასკვირეულია, ვეკლავიერი მინჯე არ გვიქვამს). მაგრამ აქვე რამოდენიმე შენიშვნას იოინდა გავაკეთოთ. ზოგიერთ ნაწლზე: ეულნა ბერი კვიცი ვერ მოგვცა საწარმოო ფორმე გამოლი მუშათა ინტელექტუალური. დამკვირვებობა, ტრემბები, ჩვენს სტოვიერის მნიშვნელოვანი გამოვლენები. საერთოდ ჩვენი მწერლობა და მათ შორის ევლეს ჩამოყრა განხილეთ მოთხოვნილებებს, ეს ნაწილი დროზე უნდა დაეძინათ. თუ ეულნა ვერ მოგვცა საწარმოო სტოვიერის, მუშათა ინტელექტუალური და სხვა, ჩვენ ვეფიქრებთ იმდენად, რომ ნაწლზე იკონებს ჩვენი ცხოვრება ამ მხარის რ. ი. სულად არის დაკვირვებული წარმოებობიან. რაც შეეხება მხატვრულ მხარეს, უნდა ითვქნას, რომ ეულნის შემოხვედრის გვიგონი მხატვრული გალმარჯავ სტოვიერის:

მეო, მეო! ღამე ნახეთ, ღამე როგორ ავანთო და სინარე (დავიფიქრებო! მეო, მეო, მეო, ღამე რომ ხარის შრომის ძეო!

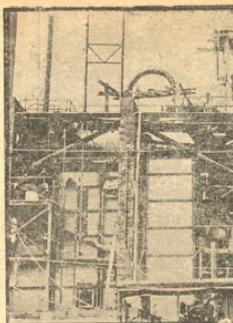
ეს კლტურული ნამოხრებელი ხალხის მიერ მოხსნულ ლექსს უფრო მეტს. ვინმე რელტიკალური გებრის დიდ პოეტის, აქვდა ჩვენ ერთი შენიშვნა ვინდა გავაკეთოთ: ხშირად პროვლეტარული მწერლები ისე გადაჭარბებულ იყვანობენ ოპოტიმონობას, რომ მათ იღვრენ და ფორმალური ტყუილებში ვიღვანებს (ის შენიშვნა უღლია არ იქნება). მაგრამ, მართლ, ეს საწარმოება არ სვდა პროვლეტარული მწერლობის წინაშე. ზოგიერთი პროვლეტარული მწერალი სწავლობს რა ხალხური სიტყვიერებაზე, ოოჩნ ნაწარმოებისა სწორიად ბნალობამდე დაყვას. ინტელექტუალური ანამაც აყვანებს არა მართკ თვამტას იქნის. ამდენ ფორმის—მხატვრული მხარის გაჩაღების აუკლებლობასაც.

სწორიად საწარმოლიანა ეულნა შეიძლება გამოკვირებულ იქნეს ის სიტყვები, რომელიც ერთ-ერთმა ღამეს კიტკოსკოსა სახასიათოა დ. ბეზინგის, რომ ამ არის დახატული ხალხური პოეტიკა შორის და საუკეთესო პოეტი სამღმერთო შორის“.

რკინისგზელების შეღებები — მიონერები
უტრანდელოვის შეგროვებაზე.

ახალი ნავთის საწმენდი
ქარხანა ბათუმში

რკინისგზელების ახალი სახლი
თბილისის ქუჩაზე

წ ე კ ე ნ ლ ა

სენა წარბადადენს დაწესებულებების ხელმძღვანელის კაბინეტს. ფარდის აბდისას სენაზეა პავლე და საქმის კაცი.

პავლე—მამ ვერ მოეჩივრებო?

საქმის კაცი—როგორ მოვიგებდებით, პავლე ივანე, როდესაც ფას ერთი კაბიეტსაც იგი უმჯობესობს.

პავლე—ნახებარი კაბიეტის მომხატველ არ შემიძლიან. მე უფლება არა მაქვს ვეფლებო ჩვენი სახელმწიფო ქონებას.

საქმის კაცი—რას ბრძანებთ, ნუ თუ სახელმწიფო ქონების გაფლანგვაა ფიქრობს იგი? შეუძლია რომ შევადგინო?

პავლე—დაბ, გაფლანგვა, ძვირფასი, გაფლანგვა. ჩვენი სოციალისტური მშენებლობის რეკონსტრუქციული პერიოდის მოთხოვნის სასტიკ მოპირბრუნებას, რათა მთი გაფლანგვის სოციალისტის შეფერვალების მიღწევა... გნებავთ, დისთანხმობით ჩვენს მიერ დასაბუთებულ ფასზე.

საქმის კაცი—რა გაუწივს, თანახმა ვარ, თუ ჩემი იური შუათით სოციალისტს რაიმე შეეძლება, სწორად რომ შევამტკებო... რამდენი ფუთი გაქვთ ჩლიქები?

საქმის კაცი—მესამაა იცი ფუთი.

პავლე—კეთილი (ზარს რუტს, შემოდის ნაფუქარდონისა და დამოკიდების).

ნაფუქარი—რას მიზანხანებთ, ამხანაგი გამგე?

პავლე—ნაფუქარდონისორ, დამისხებით ბუნებადების.

ნაფუქარი—შესმის (გაღიხ).

საქმის კაცი—ნაფუქარდონისორ...

პავლე—მამ სთავი ფუთი ჩლიქი... ხომ არც იღობებისა?

საქმის კაცი—რა ბრძანება, პავლე ივანე, (შემოდის ბიძინა).

ბიძინა—ბიძინაძენი, პავლე ივანე.

პავლე—გაუწივრებთ ანგარიშს ძველ ფასზე? ან გაუთქვამთ განგარბულზე ჩაბარის საწყობაში ან იცი ფუთი საკომლის ჩლიქი.

ბიძინა—მეშინს, (მოკრძალებით შემოდის ეკატერინე).

ეკატერინე—კვლავლებს ვინ განიხილავთ, პავლე ივანე?

პავლე—დამაკით, ხომ ხედავთ კლიენტს ეკატერინე.

საქმის კაცი—მამ ნახვამდის ფულის ანგარიშს, დღესვე გამომწივრებო?

ბიძინა—როგორც მიზანხანებ.

პავლე—ჩაბარებისთანავე, დღესვე გაუწივრებო ანგარიშს.

ბიძინა.—მეშინს (საქმის კაცი და ბიძინა გაიღიხ).

ეკატერინე—მოსკოვიდან არის მოწერილობა...

პავლე—კატერინე ერთი მაკვირდ...
ეკატერინე—რა დროს კონკრეტ. (კონკრეტს)
პავლე—ერთი კვირე. შენ შემოგვიღე.
ეკატერინე—რა გაუძღვარა ხარ (კონკრეტს).
პავლე—ერთი, ერთი, თორემ...
ეკატერინე—გაუთქვამ, შე ეკლქო. (კონკრეტს შემოეწივრებას ჩაფუქარდონისორი და იორიეს ყურს აბრუნებს)

პავლე—იცი, ყურის...
ეკატერინე—მამა, რას შეუბო...
ნაფუქარი—სირსებელი ამ შევადგინის ხეივანაკონკრეტს.

პავლე—სიმამრო, ჩვენს კოლს ვცოცრ, სხვას ხომ არა.

ნაფუქარი—არ ვაგვც მასთე, შეიღებო... კაცი საკებისმეტელი პირია, ხუმრობა საქმე ხომ არაა—ჩლიქების ტრესტის რეკონსტრუქციის საქართველოში, შენ კი გამოიფარება არ შეუადგინას, მივიწვივარა ტრეტები და იურიწივრებთ და უწივრებო.

პავლე—მართალი ხარ, სიმამრო, მართალი. ერთხელაც იქნება ვინმე წამოვიწვივრება და შევრცხვებით.

ნაფუქარი—გამხეი კოცნით და აწი რაღა... სიდე კაცი, უადი ბიძინას დამიძინებ, საქმე მაქვს მოსალამარაკებელი თქვენთან.

პავლე—ამ წუთში (გაღიხ).

ეკატერინე—რა საქმეა, მამა?

ნაფუქარი—შენ არ გეცითხება. კაცები მოვლენ და გეტყვი (შემოდის პავლე და ბიძინა. ნაფუქარდონისორი საწივრ მაგიდას მიიჯდება) ახ, ჯერ მომიყვით რა გაუთქვამ ჩვენი იჯარის სასარგებლოდ.

პავლე—მე ავანსად ავიღე სამის მანეთი... ამდენზე მეტიც ბიძინას კარგუნებას სი მანეთი. სიმამრო, შენ ხომ გეგმინ გამოვიწვივრებო ამ მანეთი, მე მეშინია ამ ეცარიში ეს ცარი.

ნაფუქარი—მართალია—გმარა, ძირს ისთე უნდა მოვიწვივრო, რომ მომავალში მოვკლეს რძე.

ბიძინა—მამა, ერთი ზორბა კომინიაციო გაიჩაივთ დღეს, რას საწმენლობითაც წმენდა მოგება დავგერბება დასაბუთებით ხეთას მანეთი.

ნაფუქარი—როგორ?

ბიძინა—კატაოდინი შესწირება შეგებრებ საბუღალტრო წყნებებზე. სულ კატაოდინი... მეთი, რომ მაკროს-

კონკრეტ ვერ შევანენე, მოლარეც ხომ მე ვარ და...

პავლე—მეტი რევიზიის დროს რომ აღმოაჩინოს ეს შენი კომინიაციო.

ბიძინა—თუ საგანგებოდ არ მოიძებნე ისე ვერ მოხვდები.

ნაფუქარი—შენ რაღა გაცოცხე, შეიღო? **ეკატერინე**—ბეჭეტი ვერაფერი... როგორც პროლეტარულურულმა მოციხეებმა ბი სტლის ზედმეტი სასტრუქტო პარაოისი ალბა.

ნაფუქარი—ეკატერინე ნამუშევარია... მაინც არ უშვებს რა... მამ კაც... ახლა, შეიღებო, მე შენს ფრად მომეგებინა საქმეზე მოვლელაპარაკით.

პავლე—ფურც გვიღებთ.

ნაფუქარი—ამოვანჩე ერთი ჩემი ძველი ნაქონიო ვაქარი, რომილსაც ვქვს იცი ფუთი საკომლის ჩლიქი.

ბიძინა—ბეჭეტი არაფერია.

ნაფუქარი—დამაკა, ნუ იცი სიტყვას წარმოვიყვანო... პო, ახვ დროს ფილად პეტროსანი კაცია... წინადღებას იქნელა ჩაგებაზემ მტკიცე ფასზემ ხეთას ფუთ ჩლიქი.

პავლე—ბეთას ფუთს? იცი ფუთის მებეტი რომ არა ვქვს?

ნაფუქარი—საქმეზე შეგანახა... ტრამპებში მხოლოდ ზედმეტი იქნება ჩლიქები, ვეკმ კი ჩაწივრებული იქნება ძველი.

პავლე—მეტი...

ნაფუქარი—მეტი და მებეტი... ვერ ვაიგებო... ეს ხეთასი ფუთი უნდა ჩაიხანო და გაუწივრებო ანგარიშს. ფული ნახევა იმისა და ნახევახს მე მიხელები.

პავლე—ცი, მაგარა...

ნაფუქარი—ცი, მაგარა... შენ კი რა გიბიძინა... განა ძველი? საწყობში ხეთი ათასი ფუთი ჩლიქები გვიყო მიაყვარე ვეკმ, ვინ რას ვაიგებო... მხოლოდ მიმღებდა ჩვენი კაცი საქმეში... ხე ბიძინას ვევალებს ამ საქმეს.

პავლე—სიმამრო, მეტას მეტი არ მოვიცივრებ... მართალია უკონკრეტოდ ვართ, ჩვენი ეცნობი მოსკოვშია, მამა, ხომ იცი თვალთ მამცე ატევი. მანეთი კავალტრა და მებეტი და თუ მოვიცივრებო კუფას დეკორირებენ.

ნაფუქარი—დღევანდ კვირე მივებრებო? არ კაცი ხარ, ერთი მებეტი, თუ საუთი უბრალო საქმის გეშინია...

ბიძინა—პავლე, შენ არხინად ივავი, ეკატერინე მოხვდება ამ საქმეს.

პავლეშა.—რა ვიცი... მეტი კიდევ ამ აპარატის წინაშე შემიძინია. წმინდის დროს განამარტოებენ ასეთ საკმის და მართკ სასამართლოდან დახორჯენს კი იღარ ვგეგმობდენ.

ნაფთქო.—ჯაკო, არ მისის რად გემინიან ამ წმინდის ერთ ვიცი რა აპარატს წმინდა კეს ნაბიჯით მიმდინარეობს ასე თუ იარა ჩვენადეოროს წლის შემდეგ ძლიერ მოპოვებს მანამდე ამ გიო მოყვდება და ამ ციოს პარტიოლი... რომ რეკვიან. ამ გააუშვებენ ამ ჩვენ ვიყოფილებს ამ შეურატოებს ვინკან ამ დამეკვინა და რაკი კიდევ რა არ მოხდება. (ტელეფონი რეკ). ჩოკებების ტრესტის რეპრეზენტაციის სამმართველო და რაკი ვახლავ ვახლავ... ადრე ვამებს ვახლავ ტელეფონს... მოდი ვახლავ.

პავლე.—ერთ ვახი?
ნაფთქო.—არ ვიცი რაბინი ხმა კი ბეჭს.
პავლე.—ვისმინია თხახ... ტელეფონზე ცხადია როგორც ჩვეულებრივ ცუდი დაიწყო... არ მქვამს... გაუშენდა? ჩვენთან... უფადავად, ვერ ვაგვიკითხავ... აპარატის წმინდა... გაწმინდა... აპარატის წმინდა... არ ვიცი ვინა ვახლავ... არა? ასე ვახი? მოდისარო... არ არ ესმის... არაფერი წმინდას საავტორიკო მუშაობა არ ჩვეულებრივია და... წვიღი... დავიღუპული.

ნაფთქო.—რაო?
პავლე.—აპარატის წმინდა ჩვენთან...
ნაფთქო.—ტექსი...
ყველანი.—ვაიმე...
პავლე.—დღესვე, ტელევი...
ნაფთქო.—ტექსი...
ყველანი.—ვაიმე

ბიძინა.—კი, მაგრამ არაფერი საავტორიკო მუშაობა რომ არ ნაბიჯებულა ჩვენთან.
ნაფთქო.—არც მუშაობა ბიჯავადა მიმდინარეობს.
ეკატერინე.—არც ვაპოკვლიდა ყოი.
ბიძინა.—როგორ შეიძლება წმინდის ჩატრება ასე მოეპოვებოდეს. ვერ თითქორტავ უნდა ვაგვიჩვენო, რომ აღმოვაჩინათ აპარატის მას ნაჯი მხარეები და...

პავლე.—არაფერი ვამეცხება... ესლავე მოვდივარო...
ბიძინა.—მუშა?
ნაფთქო.—მუშა იქნება, ამა მე ხომ არ მანდობს აპარატის წმინდას.
ეკატერინე.—რაღა შევეძლებას?
ბიძინა.—ყველანი რომ დავალოთ ეს ნაბიჯებრი ბუტებიც არ და დამალებას... ცოლ-ქმარი, სიმაპი, ცოლ-ქმარ...

ნაფთქო.—რე გემინიათ შევლებო, ისევ მე მოხდება ვერა... მეც ვიცი, მეც ვიცი... ბიძინა, ყველანი მუშაობა ყოველივე დამატებული საბიჯებში... ყველანი სამინი საბიჯებში საბიჯებრი წყევნება... ამა ბიძინა, წავიკიდ ცეცხლი წმინდას.
ბიძინა.—მეტი?

ნაფთქო.—მეტი... მეტი... ბიჭოს სასამართლოდან დახორჯონ. ეს გორტინია, ვიღერ შენს ბუჯგალტრინიანი ჩაიხედონ. თუ ნახენ მართკ დაახორჯან არ ვაგვიჩვენებ... ამა, მალე... (ბიძინა ვაიხიბს).
პავლე.—როგორ საბუჯგალტროს წმინდას დამეკვინა?

ნაფთქო.—ახლა ეს დამიწევებს კილი ღაპარაკს... გვიძვრე ტე შერი მოსთულება და ჩივიცი ეს ბოლხა (ამხლეს) ვამეშურებო. ვამეშურებო...
პავლე.—ესე კვიკვიან ახლო... ვარტე... ნიბა პირველი სემე...
ნაფთქო.—გოი, მოდი რე... ვამეშურებო საბიჯებრი და დენარე... სალუ ბიჯებში... დივიკანე ვახლავ როგორ... ამა, დაახორჯი... დავახორჯი... ასე... კიციან არ ვამეშობ, თორემ ვიო თქვინა ბრალი... (ბიძინა შეჩიბობს).

ბიძინა.—ფორე უცხოელი ბებრი წმინდას მტკარში ვადავარე ვამეშობიან.
ნაფთქო.—ვაიმეკვა ყელი... ბიჭო, მტკარში საბუჯგალტროს წმინდას კი ახა, თუ დავკრადთ ნემს იპოვიან... კი ახა, ველარფერს ვაგვიჩვენებ... შეაღებო აბტი ცეცხლის ვაჭრის მუშაობა და მოგვიჩვენო ხელს. ვენაყვადე მანს. არ გრამს მისევე და ხელთ შეიცივლი ვეარს... ამა, მე ვინ ვარ?
ბიძინა.—ღმის თხალოდი, მველი პარტიხანი...
ნაფთქო.—მო, მასეთ თქვით... შენ ვინ ხარ?

ბიძინა.—ყოფილი დავსენ მუშა.
ნაფთქო.—მო, კია... შენ ვინ ხარ? ეკატერინე—ქუჩაში ნაბიჯი "პაცინი", საკვეთი პატივი ვახრდილი.
ნაფთქო.—ქუჩა... შენ ვინ ხარ?
პავლე.—მე...
ნაფთქო.—ყოი! დავაგიწყდა, შე გლავი ხარო?

პავლე.—ნინთ ველი მოსვლება, რა მადის დავიცი მაქს... იგი, რომ ახალი დავიცი ჩოკები დანავალს მაქს?
ნაფთქო.—კია, ვახლავ როგორმე მოვედით... ვინ ხარ-თქო, შენ?
პავლე.—დღესდღეის ვლტების შეილი, ტრავა-ვაწყვლებით ვამეშობილი... ცივი-ვილოთი და ჭაღის ნაბიჯებოთ...
ნაფთქო.—კია... დღევანდებით ხომ ყველას ვაჭეთ თან?

ყველანი.—ახის.
ნაფთქო.—ამა რე გემინიათ წმინდის დაბოლოს რაა საბიჯი? შეგვიჩაი პირს და ერთი რიბანინის მუბით სულ ვამა ვამხებობით ხალხს, შემოდის მუშა, ნაფთქოდილისარო, ვაბტერინე და ბიძინა ვამეშობებან ვახლავ წმინდას.
პავლე.—თქვენ, ამახადე დარაჯო, ვიხივით ქარბინი რე ხართ შედამ ვამეშობი... ახაა საჭირო ქარბინი დავხმა, ბიჭორკობას დამეშობენ. ჩვენთან ყველა თვისეფლად უნდა შემოვიღოდას.

ნაფთქო.—მესი...
პავლე.—გისმინე, ამახადე.
მუშა.—აპარატის ვახლავთო მოეშობი...
პავლე.—ამა, ტელეფონით რომ შევალავ კეთ?

მუშა.—ღახი.
პავლე.—სამეშობია, სამეშობია... როგორ შეუძლებით?
მუშა.—ესე-ო...
პავლე.—როგორ, ტელევი?

ბიძინა.—მანაბით, მართამ რე თუ საჭირო არ არის წმინდას საავტორიკო და საბიჯებრიკო მუშაობა?
მუშა.—რა საჭირო... მე მტკარება და...
პავლე.—მეშ ვადავარეო წმინთ აბრებო?
მუშა.—ღახი, მე თვით დამეკვრილი ბიჯადილან ვარ.
პავლე.—როგორ, აპარატის წმინდასივაც შეკრებილით დამეკვრილია?
მუშა.—ღახი.

პავლე.—სამეშობია, სამეშობია...
ეკატერინე.—ეს ძალიან სამეშობია...
პავლე.—ვაყენებ ჩვენს სასამართლოს (კრძალ მაიცი). მე ვახლავარ ვამეშობ, მე ხუხახლავლიც ესევე საკმის წმინდა მოეშობა. ესევე დავაჯი, აი მოელო ჩვენე მუშადევენობა.
ნაფთქო.—რაღა შევხება ვამებს მე, როგორც მუშა ვაკი და მველი პარტიხანი, ამავე დროს ომის ინვალიდი, უნდა მოგსახიროთ, რომ მართლაც სამეშობია.

ბიძინა.—მე, როგორც ყოფილი დავსენ მუშა გორტინი, რომ მართლაც ფრად პარტიხანი და სინდისგრი ამაინია. მაგის მტკარე ხელმეფა ნელმობს ჩოკების მომხარეებს საკმის საგანმრებლოდ წმინდას.
ეკატერინე.—ღახი, პარტიხანის ამ ათი პარტიხანით შესაძლებელია, ერთხა წაწვალი უღარობსე ვლტების შეილო, ცივი ლომობსე და ჭაღის ნაბიჯებრებზე აღხრდილი... მე როგორც ყოფილი უპარტიხანი და ობოლი ბავშვი...
პავლე.—მანავებო, რა საჭიროა ასეთი ქება. მე ვარ სტიცი, როგორც ამბობი და ათასობით სხვა უნაწარო მუშაგინი ჩვენე სოციალისტური მუშენებობის ამაყებელნი.

მუშა.—ეკატერინე ვამეშობ! მიმეცით სამეშობება დავიწყო წმინდა. რა საჭიროა ასეთი ღახი.
პავლე.—მე, როგორ, უნდა ვაეშობილო?
მუშა.—ვაპარტიხან... ჯაკო, რე ტელეფონის აპარატის მილის ვახლავწმინდა მოეშობ... ვამეკვა ვაეშობილო ბარემ (წმინდას).

ნაფთქო.—რაო?
პავლე.—თქვენ ტელეფონის... მამ ჩვენ არ ვამეშობენ?
მუშა.—ევე, თქვენ ვეგონათ, რომ მე დამეშობულებს წმინდის ჩასატარებლად მოვიდეთ?

ბიძინა.—მამ არ ვამეშობენდენ...
ნაფთქო.—ბიჭო, ამ ტრეული ვავიხიბოქე ვულებო?
ბიძინა.—პავლეშა, ეკატერინა, მამჩინი, ახალი ვაეშობენდენ?
მუშა.—პავლეშა, მამჩინი... ვარე საჭეკვა.
ეკატერინე.—ოხ, რა ვამხარხავსა.
პავლე.—წალი, წალი აქედან, ტელეფონს ვაჭებენდა არ ესაჭიროება.
ნაფთქო.—სულ შენი ბრალია, ვერ გვიკე ვაჯავდ ვაგითხრის ტელეფონში.
პავლე.—წალი, მე შენ ვაუხრებო?
მუშა.—როგორ ვაეშობენ?... ფრთხილად... თქვენთან რაღაც ცუდი სმინ ტროპობას... ცოცხლი, რომ თუ დღეს ტელეფონის ვახლავწმინდათ მოგვლო, ხელს შეიძლება თქვენ ვახლავწმინდავე მოეშობდენ... ესევე ჩვენი მოვალეობა და უფლებაც.

კალინინის სახ. ქარხნის თუჯის სადნობი საამქროს საუკეთესო დამკვერლები

სტუდენტთა პარტიკანტიბ ვაგინის შეკეთებაზე სტალინის ქარხანაში

ბურბუმლის დასამზადებელი მანქანა

დახრხული ტყის დაწკომა

ფიჭაკულ ტუჩა და სკოლ'რტი

ფეხბურთი

გაკოვლ ფსახუთმეთ ბუნდი თბილისში

24 ოქტომბრის, თბილისში ბაქოდან ჩამოვიდა ბაქოელი სპორტმწიგნობის — „დინამო“-ს ფეხბურთელთა გუნდი.

ბაქოელ ამხანაგებს საღვარჯე მუხტედინ თბილისის ფიჭულტურის ორგანიზაციის წარმომადგენლები და თბილისელი მუშა-ფიჭულტურისტები.

პირველი შეხვედრა შესდგა 25 ოქტომბერს, „დინამო“-ს სტადიონზე. შეჯიბრებამ დიდი ინტერესი გამოიწვია.

სტუმრების წინააღმდეგ თამაშობდა თბილისის „დინამო“-ს პირველი გუნდი. თბილისელები ადვილად გაუსწორდნენ სტუმრებს და შეჯიბრება მოვიდა 2:1.

მეორე გასთავალმწიფებელი იყო პირველი გუნდების შეჯიბრების შედეგი გუნდში თითქმის თანაბარ ძალას წარმოადგენდნენ. თუმცა სტუმრებმა თავის საუკეთესო ძალები გამოიყენეს, მაგრამ გუნდის უსწრაფესი შეხადგენლობა მიწვე ჩამოაჩება იმ-მადიდებლობას, რომელიც მეორე და მესამე შეჯიბრებებში გამოიყენეს. ამ შეჯიბრებების დროს გუნდში არ თამაშობდნენ თურქული, ე. კალმეცი და სანე. თბილისელები მზარ-მანდლობის შედარებით კი უფრო გაძლიერდნენ და გაეწინაურეს მათი თამაშის ტენ-ნიკაც კიდევ შემოვიყვანო უფრო მოსალო-დნელი იყო მეტად ცხარე და თავდაუზოგავი თამაში.

შეჯიბრება იწყება მეტად სწრაფი ტემ-პით. თამაშის პირველ წუთობიდანვე სწრაფი ინიციატივას ხელს იღებდნენ თბილისე-ლები. და მართლაც მათ ისე ძლიერ შეუ-ტრის მოწინააღმდეგეს, რომ მთლიან ნაჭე-ფიჭოს საათი ბურთი არ მოსკიდებია სტუმ-რების კარებს.

მე-13 წუთზე, სტუმრების კარებთან შეიჭ-მნა ავიდა ბურთი.

დაიკვირა სარგებლობს მომენტით და თა-ვის უსაბიძგო და მოხდენილი დარტყმით მარ-ჯვეთ გააღვივებს სტუმრების კვიშრას ტყი-ანს და მოაკეცებს პირველ ბურთს სტუმრე-ბის ბაღში.

ტობრებზეც ხალხი ფეხზე დგება და მჭე-ლი ტუჩით მისვალმობა გამოარჯივებულენს. თბილისელები აბოლიერებენ ტემპს. მე-22

წუთზე, დაიკვირა მცდელების ფორმის გარ-ღვევით და ძლიერი დარტყმით მოაკეცეს სტუმრების ბაღში მეორე ბურთს. პირველ ტაიმის უკანასკნელ წუთებში, სტუმრებმა მოაკეცეს მთელი ძალიდან, რომ გოლინ-სოვებს გოლებით გაეცით პასუხი. რამოდენ-იმე მტლავრი შეტევა და 37 წუთზე, ბაქო-ელ სარკინის გააქვს პირველი ბურთი თბი-ლისელებს ბაღში. ამის შემდეგ ანგარიში აღკულ თამაშის მეორე ნაწილში შედოი-ლა და ამარად პირველი შეტეგების დამო-ყრდა სტუმრების წყებებით 1:2.

მეორე შეჯიბრებებში, რომელიც გაიმართა 26 ოქტომბერს, სტუმრების წინააღმდეგ თა-მამზობდა მელითონების პირველი გუნდი. თამაში იწყება მელითონების ძლიერი შე-ტეგით და 35 წუთი ბურთი არ მოსკიდებია „სტუმრების“ კვიშრას. მე-5 წუთზე, სტუმრე-ბის კარებთან შეიჭმნა არცე-დარცეა. ბურთი საუგებლობს მომენტით და მეტის ძლიერი დარტყმით შეაკვს პირველი ბურთი სტუმ-რების ბაღში. უკანასკნელ წუთებში სტუმ-რებმა მოაკეცეს ძალიდან და თამაშიც გა-დავიდა მელითონების ბაღში. მაგრამ „ოპოე კომბა მტკიცე დარჯად დედა თბი-ლისის კარებს და არც ერთი ბურთი არ შე-ოშეა ბაღში (თუმცა სტუმრებმა ამ შეჯიბ-რებებში 3 ძლიერი მოთამაშე გამოიყენეს). პირველი ტაიმი დამთავრდა 1:0 მელითონე-ბის სარგებლობად.

მეორე ტაიმიც მეტად დაძვირულ მდომე-ლოებში მიმდინარეობს. მოთამაშეები არ ზოგადენ ენერჯიას გოლისთვის. სწრაფი კრი-ტიკული მოუტრები ორივე გუნდების კარე-ბთან, მაგრამ ვერც ერთი ვერ ახერხებს ბურ-თის გატანას და თამაში თავდება მელითო-ნების ვარჯივებებით 1:0-ზე.

მესამე შეხვედრაში, რომელიც შესდგა 28 ოქტომბერს, სტუმრებთან თამაშობდა „დინამო“-ს პირველი გუნდი (დინამოს ჰყავს ორი გუნდი).

თამაში იწყება თბილისელების შეტეგით. მე-6 წუთზე თბილისელ სომხებს გააქვს პირ-ველი ბურთი სტუმრების კვიშარში. სტუმრებმა თავისი საუკეთესო მოთამაშეი გამოიყენეს (გუნდში თამაშობდა კოლეგო, თურქია და სანე). თბილისელები უფრო აბ-ლიერებენ შეტეგას. მე-17 წუთზე, თბილი-

სელები მეორე გოლით შემსაძინდლებიან სტუმრებს. თამაში ცხოველ ხასიათს ღებუ-ლობს. ბაქოელები ენერჯიულია იბრწყიან ანგარიშის გატეგოფისთვის, და ჩქარა ბაქო-ელ მარჯვენა გარე მარჯვ გააქვს პირველი ბურთი თბილისელების ბაღში. ამის შემდეგ თამაში არანორმალურ ხასებს, უმტლობს. შაჯი ამის დანახვით აძლევს სიგანას. სტუ-მრებმა იწყენს მსაჯის კანონიერი მოქცევა და გადას თურქია და ერთი დამცველი წყიდება თამაში. ბაქოელი სტუმრები სტუ-დიონზე სხდებიან. მსაჯი აქ იბრეს სისეს ტეს და თამაშდება მათ ნებას. ბაქოელები აკვავ აგრძელებენ თამაში. თამაშის უკა-ნასკნელ წუთებში სალონიჩ ხელოდან უფარ დება ბურთი მიწაზე. ამით სარგებლობს თურ ქია და მეორე ბურთი შეაკვს თბილისელებს ბაღში. ამის შემდეგ თამაში აღარ შეტეილი-ლა და თამაში დამთავრდა 2:2.

ბაქოელმა „დინამო“-ს ვარსნად სავრთი ან-გარიშით წაავა 3:5-ზე.

სტუმრების გუნდის კოლექტივში შედიო-ბენ: კონიკო, კორტოვი, რიბი, ბლაგი ევრი, შაჯიგი, მეტალი, ვოვი, თურქია ვ. კალმეცი, კალინინი, ხანაპიროვი, ვოვი. თბ. „დინამო“-ში შედიანენ: სალონი, ფოსტა, ვორნოვი, ანდრონი, ფორდანი, ვრუბაძე, მსტიკოვი, სომხი, დაიაკვი, ბრუქინიკოსი და გარჯაყანი.

მელითონების გუნდი თამაშობდნენ: ლ. კომბა, ნიკოლაიშვილი, ანთიპ, ვარნელო, სუშკოვი, ვასპაროვი, გენია, მესხი, იაშვი-ნიკი, კალკი და მჩაბელი.

სტუმრების მხრით აღმარწევი იყო მეკე-რისი, დამცველების და მარჯვენა გარე მარ-ბის და ინსატის თამაში.

თბილისის მხრით კარავდა თამაშობდნენ: დინამონის ან. თორდენია, ფოსტა, დიკო-ვი, აბაშიძე და ანდრონი. მელითონების მხრით აღმარწევი იყო მარჯვენა გარე მარ-ბის თამაში. რომელსაც მატეობლები ადლიოვანებში მოკვავდა. აგრეთვე კარ-ავდა თამაშობდნენ დამცველებს ანთიპ, ნი-კოლაიშვილი, ხაბუბები, ვარნელო და ვარ-სიონი.

ჩვენი

ფოტო-ქრონიკა

თბილისის პიონერები ძველმანებს აგროვებენ.

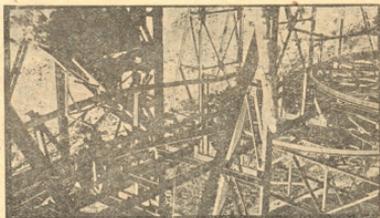
სტალინის სახელობის სარემონტო ქარხანაში. დამკვეთელი მუშები, რომელთაც ნორმაზე ზევით გამოუშვეს რბილი ვაგონი.

თბილისის დეზოში მუშებისაგან შესდგა ახალი დამკვეთელი ბრიგადა. ახლოვლდის მესამე წლის სახელწოდებით.

ძველმანების გადაგზავნა სახალხო ვაჭრობის კომისარიატიდან ქარხნებში

ზინთურბა, ახალი საპერო გზა, საიდანაც ქარხანას აწვდიან შავ ქვას

ალავერდის სპილენძის საღნობი ქარხანა

შირაქის ნავიბი ბურღებზე მომუშავე

კაკის ცემენტის ქარხნის საუკეთესო და დაჯილდოვებული დამკვეთელი მუშა საპრენკო.

ლენინის სახელობის ტყავის ქარხანაში დამკვეთლები საშუალოზე.

კომუნის ენტუზიასტი გლემები

მარცხნიდან მარჯვნივ: კომუნის გამგეობის წევრი აშხ. ვანო ზიდერელი; გამგეობის თავმჯდომარე აშხ. ბეზო ზიდერელი; კომუნის აქტიური წევრი აშხ. ან. ზიდერელი და ლაერენტი ხანდუელი.

(ხილეთ დღევანდელ ჟურნალში: „მითების კალთებზე არის სოფელი“).

